

**Національний університет цивільного захисту України
Національна академія Національної гвардії України
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
Національна академія внутрішніх справ
Навчально-науковий інститут права та правоохоронної діяльності
Львівського державного університету внутрішніх справ
Одеський державний університет внутрішніх справ
Черкаська медична академія**



*Навчально-науковий інститут цивільного захисту
Кафедра управління у сфері цивільного захисту*

***Організаційно-управлінське та економіко-правове
забезпечення діяльності Єдиної державної
системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ)***

***Матеріали
X Всеукраїнської науково-практичної конференції***

31 жовтня 2025 року

Черкаси

УДК 365.13:658
О 64

*Рекомендовано до друку вченою радою
навчально-наукового інституту цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 2 від 24 жовтня 2025 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 5 від 20 жовтня 2025 року)*

О 64 Організаційно-управлінське та економіко-правове забезпечення діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ):
Матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф., м. Черкаси НУЦЗ України –
К : 7БЦ, 2025. – 351 с.
ISBN 978-617-549-322-9

У публікаціях досліджуються: організаційно-управлінські засади функціонування ЄДСЦЗ; нормативно-правове регулювання діяльності ЄДСЦЗ; соціальне-економічне забезпечення діяльності ЄДСЦЗ; особливості організації та реалізації заходів цивільного захисту в умовах воєнного стану; соціальна реабілітація та медичне забезпечення в умовах воєнного стану; організаційно-правові основи антитерористичної безпеки держави; інноваційні технології та інформаційне забезпечення діяльності ЄДСЦЗ; організаційно-правові засади забезпечення безпеки та стійкості об'єктів критичної інфраструктури України в умовах ведення воєнних дій; міжнародне співробітництво та інтеграційні процеси у сфері цивільного захисту.

УДК 365.13:658

ISBN 978-617-549-322-9

© Авторські тексти, 2025
НУЦЗ України, 2025

РОЛЬ СУЧАСНОЇ ІНЖЕНЕРНОЇ ТА ПРОТИПОЖЕЖНОЇ ТЕХНІКИ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІКВІДАЦІЇ ПОЖЕЖ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Олександр ВЛАСЕНКО

НК – Роман КОВАЛЕНКО, канд. техн. наук, доцент

НК – Іван НЕСЕН, доктор філософії

Національний університет цивільного захисту України

Воєнний стан в Україні супроводжується значним зростанням кількості пожеж та надзвичайних ситуацій, що виникають унаслідок бойових дій, обстрілів, руйнування критичної інфраструктури та промислових аварій. У таких умовах Єдина державна система цивільного захисту (ЄДСЦЗ) стикається з необхідністю швидкого та ефективного реагування. Одним із ключових факторів успіху є використання сучасної інженерної та протипожежної техніки, що дозволяє оперативно ліквідовувати наслідки надзвичайних подій та рятувати життя людей.

Виклики пожежної безпеки у воєнний час.

Воєнні дії створюють нові умови для роботи пожежно-рятувальних підрозділів. До основних проблем належать:

- масові пожежі внаслідок обстрілів та вибухів;
- ускладнений доступ до осередків займання через руйнування шляхів і замінування територій;
- нестача водопостачання та ресурсів для пожежогасіння;
- постійна загроза повторних атак під час проведення рятувальних робіт.

Ці фактори потребують застосування сучасних технологій, здатних забезпечити ефективність і безпеку дій рятувальників.

Роль сучасної інженерної та протипожежної техніки.

Сучасна техніка дозволяє значно підвищити ефективність ліквідації надзвичайних ситуацій. Найбільш важливими засобами є:

- пожежно-рятувальні автомобілі з потужними насосами та обладнанням для роботи у складних умовах;
- спеціальна інженерна техніка для розчищення завалів та створення проїздів;
- мобільні насосні станції та установки високого тиску;
- дрони для повітряної розвідки, локалізації вогнищ пожеж та пошуку потерпілих;
- роботизовані комплекси для роботи в умовах підвищеної небезпеки (хімічні об'єкти, склади боєприпасів).

Організаційно-управлінські аспекти застосування техніки.

Застосування інженерної та протипожежної техніки потребує налагодженої координації між підрозділами ЄДСЦЗ, військовими частинами та органами місцевого самоврядування. Важливим є питання логістичного забезпечення паливом і водою, технічного обслуговування машин, а також підготовки особового складу до роботи з новими технологіями. Сучасні інформаційно-комунікаційні системи управління дозволяють оперативно контролювати ситуацію та оптимізувати використання техніки.

Економіко-правові аспекти.

Фінансування та забезпечення технікою здійснюється за рахунок державного бюджету, місцевих програм, а також міжнародної гуманітарної допомоги. Важливу роль відіграє співпраця з Європейським Союзом, НАТО та міжнародними організаціями, які постачають сучасні пожежні автомобілі, спецобладнання та засоби індивідуального захисту. Правове регулювання діяльності ЄДСЦЗ визначене Конституцією України, Кодексом цивільного захисту України та спеціальними

нормативно-правовими актами. У воєнний час особливого значення набувають механізми прискорених закупівель і державно-приватного партнерства.

Перспективи розвитку.

Перспективними напрямками розвитку протипожежної та інженерної техніки є:

– впровадження інтелектуальних систем моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій;

– розвиток робототехніки та безпілотних систем для пожежогасіння;

– створення вітчизняного виробництва сучасної пожежної техніки;

– інтеграція досвіду та стандартів ЄС у сфері цивільного захисту.

Це дозволить забезпечити стійкість ЄДСЦЗ та підвищити готовність держави до будь-яких викликів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України.

2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI.

3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану».

4. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Офіційний вебсайт: <https://dsns.gov.ua>

5. Наукові праці та аналітичні матеріали з питань пожежної безпеки та цивільного захисту.

6. Міжнародний досвід реагування на надзвичайні ситуації: матеріали ЄС та НАТО.

ПРОГРАМИ ОБМІНУ ДОСВІДОМ МІЖ СЛУЖБАМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ РІЗНИХ КРАЇН

Іван ГЛУЗДАНЬ, 242 навчальна група

Національна академія Державної прикордонної служби України

імені Богдана Хмельницького

Тарас ЖУРАВЕЛЬ, студент 2 курсу 1 групи

Інститут служби безпеки України Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

НК – Сергій ЖУК, канд. військ. наук

Національна академія Державної прикордонної служби України

імені Богдана Хмельницького

У сучасному світі зростання ризиків, пов'язаних із природними катастрофами, техногенними аваріями, терористичними загрозами та пандеміями, вимагає від систем цивільного захисту країн оперативності, гнучкості та високої професійності. Ефективне реагування на надзвичайні ситуації значною мірою залежить не лише від внутрішньої підготовки служб, а й від здатності до міжнародної співпраці. Одним з інструментів такої співпраці є програми обміну досвідом між службами цивільного захисту різних країн. Такі програми сприяють уніфікації стандартів реагування, підвищенню кваліфікації персоналу, розширенню знань про сучасні підходи до управління ризиками та налагодженню міждержавної координації.

Основна мета програм обміну полягає у підвищенні рівня підготовки фахівців, формуванні єдиного підходу до вирішення надзвичайних ситуацій, посиленні співпраці між національними структурами. Участь у таких програмах дозволяє отримати практичні знання про організацію систем оповіщення, евакуації, роботи пошуково-

Наукове видання

***Організаційно-управлінське та економіко-правове
забезпечення діяльності Єдиної державної
системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ)***

***Матеріали
X Всеукраїнської науково-практичної конференції***

31 жовтня 2025 року

Редактор – ЯУЖЕВА Олена Олександрівна
Дизайн обкладинки – КОПИТІН Дмитро Едурдович

Формат 60 × 84 1/8. Ум. друк. арк. 39.99.

Видавець ТОВ «7БЦ»
03087, м. Київ, вул. Олекси Тихого, 84
e-mail: 7bc@ukr.net, тел: (044) 592-00-80
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5329 від 11.04.2017